

Nassuiaatit nalinginnaasut.

Niuernikkut unammilleqatigiinnerup namminersortunullu ingerlatassanngortuinerup annertunerujartuinnarnera nunarsuarmioqatigiinnullu peqataanerujartorneq ilutigalugu ingerlataqarfiit assigiinngitsut iluini niuermik ingerlataqartut nalunaarsugaanissaanut pisortat piumasaqaateqarsinnaaneratt annikilliarporpoq, niuermik ingerlataqartut inuussutissarsiutit akileraartarnerlu pillugit nalunaarsuiffinni nalunaarsugaareermata. Inuussutissarsiorsinnaanermut allagartamik pigisaqarnissap piumasaqaataanerata attatiinnarnissaa pisariaqarsorineruppoq, taamaattumik taanna Naalakkersuisut maleruagassanik pisariunnginnerulersitsiniarnerisa ilaattut atorunnaarsinneqassaaq, pisortat nakkutiginninneranni pisariaqarunnaartutut isigineqarmat.

Inatsisit assigiinngitsut suli inuussutissarsiorsinnaanermut allagartaqarnissamik aalajangersakkanik imaqarmata sullissinnermut akiliutinik akiliilluni inuussutissarsiorsinnaanermut allagartartaartitsisoqaannassaaq, inatsisini allani inuussutissarsiorsinnaanermut allagartaqarnissaaq piumasaqaataagaangat. Inuussutissarsiorsinnaanermut allagartaqarnissamik piumasaqaatit inatsisini allani allassimajunnaarnerat ilutigalugu inuussutissarsiorsinnaanermut allagartat atornerukkumaarput.

Tamatuma saniatigut inatsisip siusinnerusukkut inatsisilianut naleqqiullugu imarai inuussutissarsiutinik ingerlataqarneq pillugu siusinnerusukkut inatsisaasimasut marluk ataatsimoortillugit allanneqarnerat, inatsisit taakku tassaapput Kalaallit Nunaanni namminersorluni inuussutissarsiuteqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 16. november 1984-imeersoq aamma Kalaallit Nunaanni neriniartarfinnik akunnittarfinnillu ingerlatsinerni Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 16. november 1984-imeersoq, tamanna maleruagassanik pisariunnginnerulersitsiniarnerup ilaattut.

Kiisalu ingerlataqarfiit tamarmik, taakkununga ilanngullugit "inuussutissarsiutit namminersorfiusutut ingerlatat" soorlu nakorsat, kukkunerisuisut, eqqartuussissuserisut il.il., naligiimmik inissinneqassapput. "Inuussutissarsiutit namminersorfiusutut ingerlatat" inuussutissarsiummut allagartamik pigisaqarfigineqarnissaannik piumasaqaateqarfiusunut siusinnerusukkut ilaasimanngillat, akierlianillu tamanna niuermik, assassornermik, suliffissuarmik ingerlatsinermik, assartuinermik isumagisaqarnermik, qamutininik motoriluteqarnermik, aningaasanik nalilinnik nioqquteqarnermik, akitorsorussisartuunermik, illunik niuermik aammalu neriniartarfiutilittut akunnittarfiutilittullu ingerlatsinermik suliaqartunut atuussimalluni. Minnerpaaffissaliinermik aalajangersakkat aammattaaq ullumikkut naammassineqarsimasut "inuussutissarsiutit namminersorfiusutut ingerlatat"

eqqarsaatigalugittaaq inuussutissarsiutinik ingerlatsinernik suugaluartunilluunniit tamanik imaqarput.

§§ 21-23-mi akitsorterussisartut, nunat allat aningaasaannik pappialanillu nalilinnik niueruteqartartut aamma pigisanik aalaakkaasunik niueruteqartartut pillugit immikkut maleruagassat pitsaanerpaassaaq immikkut inatsisinut inissinneqarpata. Taamaaliortoqarpat aalajangersakkat inatsimmit matumangga peerneqarsinnaalissapput.

Kiisalu inuussutissarsiorsinnaanermut allagartami "mester"-ip allanneqarsinnaanera kiisalu mesteritut taaguuteqarnermi illersugaasinnaaneq peerneqarput. Peerneqarput sulisisitsisut peqatigiiffinit inassuteqartoqarneratigut inatsisillu allaffissornikkut aquneqarnerata pisariillisarneqarneranut iluaqutaallutik.

Allaffissornikkut kingunerisassai:

Inatsisip allannortinneqarnera allaffissornermut tunngatillugu kommuninut oqilisaataassasoq naatsorsuutigineqarpoq, tassa inuussutissarsiummut allagartaqarnissaq piumasaqaataajunnaassammat. Inuussutissarsiummut allagartat ullumikkut tunniunneqarsimasut amerlanersaat kommuninit tunniussaapput, tamatumunnga atasumik allaffissornikkut suliaqarnertalimmik.

Inuussutissarsiummut allagartamik pigisaqarnissap tassungalu atasumik sullissinermut akiliuteqarnissamik piumasaqaatip atorunnaarsinneqarnerat innuttaasunut oqilisaataassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Aningaasatigut kingunerisassai:

Aningaasanut tunngatillugu inuussutissarsiorsinnaanermut allagartat tunniunneqartarnerat sullissinermut akiliutitigut aningaasalersorneqarpoq, taamaattumik inatsimmi allannguutit kommuninut imaluunniit Namminersornerullutik Oqartussanut aningaasat tungaasigut annertunerusumik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

Inatsisissatut siunnersuut ukununnga tusarniaassutigineqarpoq:

Sulisitsisut Peqatigiiffiat

Arbejdsgiverorganisationen for Handel, Service og Transporterhvervene i Grønland

HST

Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Pisortaqarfik

Akilieraartarnermi Pisortaqarfik

Naatsorsueqqissaartarfik

Siulersuisuni ilaasortaatanut Allattoqarfik

Kalaallit Nunaanni Politimesteri

Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiup Sinniisoqarfia

Inatsileriffik

Kommunit.

Tusarniaanermi oqaaseqaatigineqartut pisariaqarnera naapertorlugu suliaralugit ilanngunneqarput.

Aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

§ 1-imut.

Imm. 1-imut:

Inatsimmi pineqartunut ilaapput imartani ingerlatsineq, taamaattoq pineqanngillat nunat allamiut umiarsuaataanni eqqaqquttuni imaluunniit umiartornermut tamarmut naleqqiullugu annertunngitsumik angalasuni niuerneq.

"Inuussutissarsiummik ingerlatsineq" paasineqassaaq piffissaq aalajangernagu sivissuseqartumik ingerlatsinertut, inuussutissarsiutaasoq aammalu allat pisariaqartitaat naammassiniarlugit ingerlanneqartoq. Inuussutissarsiutaanissaani pineqarpoq tassuuna toqqaannartumik toqqaannangitsumilluunniit (assersuutigalugu akikitsunik piseqqusaarinikkut tuniniaaneq) aningaasanik iluanaarniarluni ingerlatsineq. Aningaasanik iluanaarniarneq pineqartunut ilaatinneqasinnaavoq, naak tuniniaaneq ikiuiniarnermut iluaqutaasussatut ingerlanneqaraluartoq. Ataasiartumik niueruteqarnerit pineqartunut ilaatinneqanngillat (ingerlatsinerup piffissamik aalajangernagu sivissuseqarnissaata piumasaqaataanera pissutigalugu). Akitsorterussilluni tuniniaanerit ataasiartut pineqartunut ilaanngillat. Kiisalu pineqartunut ilaanngillat nammineq atugassanik imaluunniit inuussutissarsiutitut ingerlatami namminerisami atugassanik tunisassiorneq pisiniarnerluunniit.

"Sulineq" inatsimmi ima paasineqassaaq sulinerit tamarmik inniminniinerup kingorna imaluunniit akiligassanngorlugit suliarineqartut, soorlu assersuutigalugu siunnersortitut sulineq, iluarsaassilluni sulineq il.il. Sulisitsisut aamma imaluunniit namminersortut inatsimmi pineqarput.

Imm. 2-mut:

Piginneqatigiiffiit (brugsenit) pisiniarfimmit ingerlatsisut (ilaasortaannaat pisiniartorineqartaraluarpataluunniit) inatsimmi pineqartunut ilaapput, piginneqatigiiffiilli allat pisiniarfimmit ingerlanneqanngitsut pineqartunut ilaangillat.

Imm. 3-mut:

Aalisarnikkut, piniarnikkut, aallaaniarnikkut nunalerinikkullu inuussutissarsiummik ingerlatsinermi pineqarput aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni aamma piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni kiisalu nunalerineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni pineqartut.

§ 2-mut.

Imm. 1-imut:

Inuussutissarsiummik ingerlatsisinnaatitaaneq inatsit manna malillugu piumasaqaatitalerneqarsinnaavoq imaluunniit killilernerqarsinnaalluni, ilaatigut takukkit § 8, § 9, imm. 1, § 21, imm. 2, § 22, imm. 2 aamma 3 kiisalu § 23, imm. 3-5. Piumasaqaatit nalinginnaasut saniatigut inatsisini aalajangersimasumik sammivilinni inuussutissarsiutip pineqartup ingerlanneqarsinnaanissaanut annertunerusunik piumasaqaateqartoqartarsinnaavoq. Akitsorterussisartutut, nunat allat aningaasaannik pappialanillu nalilinnik niueruteqartartutut aamma pigisanik aalaakkaasunik niueruteqartartutut inuussutissarsiummik ingerlatsinermut akiliisinnaajunnaartutut nalunaarutigineqarsimannginnissamik piumasaqaat atuutsiinnarneqarpoq.

§ 3-mut.

Akuersissut nunami allamiunut aatsaat tunniunneqarsinnaavoq pineqartoq pisariaqartinneqarneratut Kalaallit Nunaanni najugaqarnissamut sulinissamullu akuersissummik pigisaqarpat.

§ 4-mut.

Aalajangersagaq immikkut akuersissuteqarnikkut sanioqqunneqarsinnaanngilaq.

§ 5-imut.

Imm. 1-imut:

Ingerlatseqatigiiffiup Kalaallit Nunaani angerlarsimaffeqartutut nalunaarsimanerata eqquutitinneqarnissaanik piumasaqaatip akileraartussaataaernerup tamarmiusup Kalaallit Nunaanniinnissaa qulakkiissavaa. Nunat tamalaat akileraartarnermut inatsisaat malillugit Kalaallit Nunaanni tamarmiusumik akileraartussaataaneq ingerlassinnaajumallugu, siulersuisuiit Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqarnissaat piumasarineqarpoq.

Imm. 2-mut:

Inuussutissarsiummik ingerlatsineq aallartinneqarsinnaaleriissaaq ingerlatseqatigiiffiup Erhvervs- og Selskabsstyrelsimi nalunaarsugassatut nalunaarutigineqarneraniilli, taamaattumillu nalunaarsorneqarnissap allaffissornikkut suliarineqarnissaa utaqqineqartariaqarani. Taamaattorli Kalaallit Nunaanni Inuussutissarsiummik Ingerlataqartunik Nalunaarsuiffimmut pissutissaqanngitsumik kinguartiterinani nalunaaruteqartoqassaaq.

Imm. 3-mut:

Ingerlatseqatigiiffinnut taakkununga piumasaqaatit piginneqataassuteqarluni aktiaateqarlunilu ingerlatseqatigiiffinnut nalunaarsugaasunut piumasaqaatiniit sukanganerupput. Tamatumunnga pissutaavoq aktiaateqarluni piginneqataassuteqarlunilu ingerlatseqatigiiffiit pillugit ingerlatseqatigiiffimmik ilusiliineq immikkut inatsisikkut maleruagassaqartitaammat.

§ 6-imut.

Imm. 2-mut.

Naalakkersuisut imm. 1-imi aalajangersagaq apequtaatinnagu qaqutigoorluinnartumik toqqarlugu aalajangiisoqareerneratigut akuersissutigisinnaavaat inuussutissarsiummik ingerlatsivik ingerlaannassasoq, naak inuussutissarsiut pineqartoq ingerlatissallugu piumasaqaataasut naammassineqanngikkaluartut.

§ 7-mut.

Inuussutissarsiutitut suliffiup pioreersup tunineqarnissaa, atorunnaarsinneqarnissaa taamaaqataaanniilluunniit pineqarnissaa siunertarlugu piffissaq killilerlugu ingerlanneqarnissaa aalajangersakkakut periarfissiissutigineqarpoq

inuussutissarsiutitut suliffiup ingerlanneqarnissaanut pissutissaatitaasut, tak. §§ 2-5 eqquutsinneqanngikkaluartulluunniit.

§ 8-mut.

Imm. 2-mut.

Piomasagaat pisortani sulianik ingerlatsisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni tunngavilersuuteqarsimanissamik naammagittaalliornissamullu ilitsersuuteqartoqarnissaanik piomasagaateqarnermut naapertuuppoq.

§ 9-mut.

Imm. 2-mut:

"Nioqquteqarfinni" siunertarineqarpoq assersuutigalugu akunnittarfinni iniiit nalinginnaasumik nioqquteqartoqarsinnaannginnera, tassa init taamaattut nioqquteqarfittut "ataavartutut" isigineqarsinnaanngimmata. Akunnittarfinni, filmertarfinni il.il. takutitsinerit tunngavigalugit nioqqutissanik nioqqutiginninneq inuussutissarsiuteqarneq pillugu inatsit malillugu nioqquteqarnertut isigineqartariaqarpoq, taamaattumik periaaseq inatsimmik uniuineruvoq nioqqutissat nioqquteqarfimmit ataavartumit nioqqutigineqanngimmata.

Tuniniaasarfinniit sap. akunneranut ataasiartumik nioqquteqarnerit ataavartumik nioqquteqarfimmit nioqquteqarnertut isigineqarsinnaapput niuertut ataasiakkaat tassanngaaniit nioqqutiginnittarpata piffissami ataannartumi sivikinnerpaamik qaammatini sisamani.

Ingerlatsineq assersuutigalugu pisinnaavoq qamummit nioqqutissanik usilimmiit tuniniaanikkut sap. akunneranut minnerpaamik ataasiarluni sioqqutsisumillu piffissalersugaareersumi piffissami sivikinnerpaamik qaammatini sisamani ingerlanneqartarpat.

§ 9-mut naapertuuppoq najukkani niuertut "ulloq tuniniaaffimmut" atatillugu sumiiffimmi ataavartumik nioqquteqarfigisaminni tuniniaaviugallartuniit nioqqutissanik tuniniaasinnaanerit tuniniaaffimmi allagartaliisoqarsimappat allaffigineqarsimasumik suliffeqarfiup aqqanik najugaanillu.

Inuussutissarsiummik ingerlataqartut § 2-mi malillugu nioqquteqarsinnaatitaapput aningaasanik ikisilluni pisiffiusinnaasuniit amerlassutsimikkut killiligaanngitsunit, aamma ataavartumik nioqquteqarfeqanngikkaluarunilluunniit.

Imm. 3-mut:

Suliffik niuertutut, assassugassanik sulisartutut suliffissuarmillu suliffiuteqartutut inuussutissarsiummik ingerlatsiviuguni suliffiup nioqquteqartutut assartuisui aqputigalugit sioqqutilluni noqqaaffigineqanngikkaluarluni nioqqutissanik ataasiakkaarlugit nioqquteqartunut tunisaqarsinnaavoq, soorlu assersuutigalugu sikunik nerisassanik.

Imm. 4-mut.

Siusinnerusukkut aalajangersakkamut naleqqiullugu pineqanngitsut annertusineqarput, taamaalilluni inatsisip matuma aamma atuisut pisisartullu isumaqatigiissutaat pillugit inatsimmi atuuttumi § 2, imm. 2-p akornanni assigiissoqalersillugu.

§ 10-imut.

Imm. 1-imut:

Aalaakkaasuni nioqquteqarfinni piginnittup aqqa pillugu paasissutissat ersittuaannassapput. Ingerlatseqatigiiffinnut tunngatillugu ingerlatseqatigiiffiup aqqa aamma piginnittut akisussaasut aqqi paasissutissiissutigineqassapput, ingerlatseqatigiiffinnulli Erhvervs- og Selskabsstyrelsimi nalunaarsukkanut ingerlatseqatigiiffiup aqqa tamakkerlugu najugaalu naammapput.

Imm. 2-mut:

Aningaasanik ikisilluni pisisarfinni piginnittup aqqa (suliffiup) nioqquteqarfiullu najugaa pillugit paasissutissaqarnissaanik piumasaqaat sanioqqunneqarsinnaanngilaq. Nioqquteqarfittut paasineqassaaq, piginnittoq najukkami tassani aningaasanik ikisilluni pisisarfiup ikkunneqarfiani najugaqaraniluunniit suliffiuteqanngitsoq.

§ 11-imut.

Imm. 1-imut:

Nioqqutissanik, filmertarfinni, timersorfiusartuni taamaaqataannilu aalajangersimasumik killilinni nioqqutigineqartussanik, pajuttoorneq inatsisip aalajangersagartaani pineqartut avataanniipput.

Oqaatsip "pajuttoorneq" avataanniipput nioqqutissanik inniminnikkanik pajuttoorneq. Aalajangersagaq piginnaatitsissutaanngilaq ataavartumik nioqquteqarfiup avataani nalinginnaasumik nioqquteqarnissamut, tassami politiit peqqinnissaqarfiullu ileqqoreqqusaanni inatsisilianilu allani peqqussutit allat malinneqassammata.

Inuit atorneqarmat eqqarsaataavoq ingerlatsineq ingerlatseqatigiiffiup akiligassaatut pissanngimmat.

"Inuussutissat pinngortitameersut" atorneqarmat eqqarsaataapput nioqqutissat kalaallit, danskit aammalu nunani allamiut piliaat suliffissuarni piliaanngitsut aammalu piariivillugit piariigaan-ngitsut, soorlu aggornerisigut allatulluunniit iliorluni suliarinerisigut. Toqoraanikkut, agguinikkut (uullinikkut), nerpiiianikkut (neqaajaanikkut) saliinikkulluunniit suliarineri pissutaassanngillat piliaap "inuussutissat pinngortitameersuujunnaarneranut". Naasut, avalequtit il.il. pinngortitameersutut isigineqarput taamaattumillu killilersugaanngitsumik pajuttuilluni assartorneqarsinnaallutik tuniniaavinnilu ataavartumik nioqquteqarfittut isigineqanngitsuni nioqqutigineqarsinnaallutik.

Naqinneq a-mi "iffiukkat" pineqartunut ilaapput wienerbrødit, sandkagit kaageeqqallu, lagkaagit, rouladit mamartuliortullu kaagiliaat pinnagit.

§ 12-imut.

Imm. 1-imut:

Kinaluunniit, peqqussutit allat tamatumunnga akornusiinngippata, niuerneramik taaneqartumik ingerlatsisinnaatitaavoq.

Aalajangersakkap oqaasertaligaanera apeqqutaatinnagu naasut avalequtillu illoqannginnersani nioqqutigineqarsinnaapput.

"Kalaallit sanalugaat" tassaatinneqarput assasornermik imaluunniit suliffissuarqarnermi suliaqarnissamik ilinniagaqarsimanissamik piumasaaqatitaqarfiunngitsumik suulluunniit suliarineqartut pinngortinneqartullu aapparisaq inooqatigisarluunniit, meeqqat angerlarsimaffimmi najugallit, ernuttat qanigisalluunniit allat ikiortigalugit.

Illoqannginnersami sumi niuertoqarsinnaaneranut pissutissaatitaasut erseqqinnerusut (soorlu torersaarnissamik aalajangersakkat) kommunalbestyrelsip susasaqartup aalajangersassavai.

§ 13-imut.

Imm. 1-imut:

Saqqummersitsinerit toqqaannartumik tuniniaaviunngitsut imaluunniit inniminniinernik tigooraaviunngitsut pisiniarfimmilu ingerlanneqanngitsut Naalakkersuisut akuersiseqqaanngikkaluarlugit ingerlanneqarsinnaapput.

Imm. 2-mut:

Matumani pineqarput saqqummersitsinerit inuussutissarsiummik ingerlataqartuniinnaq orniguffigineqarsinnaasut saqqummersinneqartunik suliffiutiminni atuisussanit. Saqqummersitsinerit taamaattut akuersissummik peqqaarani ingerlanneqarsinnaapput ingerlanneqarsinnaallutittaaq niuertut, assassugassanik sulisartut suliffissuarmillu suliffiuteqartut sinniisuinit.

§ 14-imut.

Akuerineqarpoq tuniniaasitsivinni, nersutaatinik niuerfinni katerisimaarfiusunilu inuit soorlu sukkulaatinik mamakujunnillu, ebleskiviniq, pulsinik paarnallu isseranik imermik akullugit imeruusaatinik tuniniaanissaat. "Tamalaanik tuniniaaviit" aalajangersagaq manna tunngavigalugu ingerlanneqarsinnaapput. Nioqqutissanik atornikunik tuniniaanissami politiit akuersissutaat piumasagaataavoq. Nioqqutissanik nutaanik §§ 13-imi aamma 14-imi pineqartunut ilaasunik nioqquteqarneq aamma Naalakkersuisunit akuerineqaaqqaartariaqanngilaq.

"Tamalaanik tuniniaaviit" akuerineqarnissaanni piumasagaataavoq pisuni ataasiakkaani immikkut pisoqartarnissaa. Tamakku assersuutitalugu tassaasinnaapput illoqarfiup nalliuttorsiornera, ullorsiornera, amerlasuunit peqataaffigineqartumik timersuutiniq unammisitsinerit, naapeqatigiissitsinerit tamakkununngaluunniit assingusut. Naalakkersuisut pingaartissavaat tamakku ajunngitsumik ikiuiniarnermik siunertaqarnissaat. Pinik atornikunik tuniniaaneq aamma pineqarmat politiit akuersissutaat pissarsiarineqaaqqaartariaqarportaaq.

Nioqquteqartitsinerit aalajangersimanagerusut, soorlu sap. akunnikkaartumik illumilu ingerlanneqartut nioqquteqarfinnik inuussutissarsiummik ingerlataqartut inuunnaallu attartorsinnaallutik, § 14-imi pineqartut avataanniipput. Pisut tamakku ataavartumik nioqquteqarfeqarnissamik § 9-imi pineqartunut ilaassapput nioqquteqarfiit niuertunut taakkuusunut sivikinnerpaamik qaammatini sisamanit attartortitaappata.

§ 16-imut.

Imm. 1-imut:

Inuussutissarsiummik taaneqartunut ilaapput inuussutissarsiutitut ingerlatat suulluunniit. Inuussutissarsiummik taaneqassaguni ingerlatsinerup toqqaannartumik imaluunniit toqqaannanngitsumik siunertarissavaa aningaasatigut iluanaaruteqarnissaq.

Ingerlatsineq namminersorfiussaaq, tassa imaappoq allamik sullissilluni sulinerussaaq, assersuutigalugu pisortaatitatut, suliaq taanna immikkut maleruagassaqartitaaffiusoq inatsimmi inuussutissarsiummik taaneqartut

avataaniippoq. Akerlianilli suliffimmik attartortutut ingerlatsineq inatsimmi pineqartut iluaniippoq.

Pineqarportaaq sassaalliuteqartafittut atugassatut ininik inuussutissarsiutitut attartortitsineq. Taamatut ingerlatsineq pigajuppoq ininut siunertarisaminut tamakkiisumik allatut atorneqanngitsunut, soorlu katersortarfinnut, peqatigiiffiit iniutaannut, inissiarsuarni ininut katerisimaartarfinnut il.il., atatillugu. Akerlianilli inatsit atuutsinneqanngilaq assersuutigalugu inunnut killilinnut ininut pineqartunut attuumassuteqartunut eqqiaanermut, qullernut, kiassarnermut nungullarterneqarneranut aningaasartuutinit anginerunngitsumik akilersillugu attartortinneqartunut.

"Annisassanik" nerisassanik najoqqagassanillu nioqquteqarneq immi § 16, imm. 1-imi pineqartunut ilaanngilaq. Taamatut ingerlatsineq kapitali 3-mi pineqartunut nalinginnaasumik ilaavoq imigassallu aalakoornartortallit eqqarsaatigalugit imigassanik aalakoornartortalinnik nioqquteqarneq sassaallertarnerlu pillugit inatsit atuuppoq.

Kapitalimi matumani maleruagassani pineqartunut ilaanngilaq sassaalliinissamut periarfissaqarani ineeqqanik attartortitsinermik ingerlatsineq. Aamma feeriarnermi najugarineqartartunik inissiaatinik taamaaqataanilluunniit namminerisamik uffarfeqarlutillu igaffilinnik - sassaalliinissamulli periarfissaqanngitsunik - kapitalimi matumani maleruagassani pineqartunut ilaanngillat.

"Sassaalliinissamut periarfissaqarneq" pioreertarpoq ullaakkorsiutinik sassaalliisoqarsinnaagaa-ngat imaluunniit akunnittarfimmik piginnittoq nammineq - immaqa illumi immikkoortumi - neriniartarfimmik ingerlatsippat, imaluunniit illumi tassani suliffimmik attartortoq taamatut ingerlatsippat.

Imm. 2-mut:

Sassaalliinerup nassuiarneqarnera ullumikkut atuuttuusumut naapertuuppoq. Apeqqutaanngilaq nioqqutissat poortugaasimanersut poortugaasimannginnersulluunniit, kisianni sassaalliineq pineqarnersoq pillugu aalajangiisoqarnerani ilaatinneqarsinnaalluni. Sikuerniarfimiit tuniniaaneq inatsimmi pineqartunut ilaanngilaq. Ingerlatamut inatsimmi pineqartunut ilaasumut assersuutigineqarsinnaavoq nerrivinnik issiavinnillu inissiilluni tassani neriniarlutik najoqqaaniarlutilluunniit pisiniartut pisiniarfigninnaasannik ingerlatsineq.

Imm. 3-mut:

Ingerlatap "inuussutissarsiut avammut sammisinneqartutut ilusilik" qanoq paasineqarnissaani ilaatigut pingartinneqarput peqatigiiffiup ilaasortaqqortussusia. Peqatigiiffiup ilaasortaanermut akiliut ima qaffasitsigisumik aalajangersimappagu imigassat kimittuut akissaat matussuserlugit taava inatsit atorneqarsinnaavoq. Apeqqutaanngilaq pisut ilaanni sassaalliinerup iluanaarutaannginnera.

§ 17-imut.

Aalaakkaasumik niuerfik pillugu § 18, imm. 1-imut nassuiaatit innersuutigineqassapput. "Nerisassat piariikkat" tassaatinneqarput nerisassat piareersaqqinnagit nerineqarsinnaasut, soorlu nerisassat kissartut kissanngitsullu aammalu iffiat qallersukkat, pūlsit, pizzat sikullu il.il. Qallersuutissat taamaaqataallu nerisassatut piariikkatut isigineqanngillat. Najoqqagassanut ilaapput kaffi, tii sukkulaallu piariikkat. "Ini pisiniarfimmit" siunertamut tassunga immikkut aaqqissuussamit neriniartarfimmut atasumit "annissassanik nioqquteqarnissaq" ajornaqutissaqanngilaq.

§ 18-mut.

Imm. 1-imut:

Niuerfiit immikkoortut imminnut qanittut niuerfittut ataatsitut isigineqarsinnaanerisa aalajangiiviginiarneqarnerani pingaartinneqarsinnaavoq niuerfiup aappaata aapparminut (ingerlatamut pingaarnermut) tapertatut isigineqarsinnaanera. Igaffiup, allaffissornikkut aqutsiviup ataatsimoorussaanagerat sassaalliiviillu akunnerminni imminnut ungasissusiat pingaartinneqarsinnaapput. Imigassanik aalakoornartortalinnik nioqquteqarsinnaanermut/sassaallersinnaanermut akuersissut pinngitsaaliissutigineqarsinnaanngilaq, tak. imigassanik aalakoornartortalinnik nioqquteqarneq sassaallertarnerlu pillugit inatsit.

§ 19-imut.

Imm. 1, uniffiit aappaannut.

Aalajangersagaq malillugu suliffeqarfiit ataasiakkaat kantiinaannut immikkut maleruagassanik aalajangersaasoqarsinnaanngilaq, kisiannili taamaallaat suliffeqarfiit ilaannut immikkut aalajangersimasunut isersinnaatitaaneq killilerneqarsinnaalluni.

§ 21 - 23-mut.

Akitsorterussisartut, nunat allat aningaasaannik pappialanillu nalilinnik nioqquteqartartut aamma pigisanik aalaakkaasunik nioqquteqartartut pillugit aalajangersakkanik atuuttunik aalajangersakkat ingerlatseqqinnerupput.

§ 24-mut.

Pisinnaatitaaneq atuuppoq aalaakkaasumik niuerfeqarnissaq pillugu § 9-mi aalajangersagaq apeqqutaatinngu.

Assassorluni sulianik imaluunnit suliffissuarmi sulianik akitsorterussinikkut nioqqutigineqarnissaat siunertaralugu nioqquteqartup pisiarisimasaanik suliaritissimasaanilluunniit akitsorterussinikkut nioqquteqarsinnaaneq akuersissummik pissarseqqaarfiusariaqanngilaq.

§ 25-mut.

Uppernarsaasiinissaq inatsisinut allanut tunngatillugu inuussutissarsiorsinnaanermut allagartaqarnikkut inuussutissarsiummik ingerlatsisinnaatitaassagaanni pisariaqartinneqartoq naammassineqarsimaannarneqarsinnaaqullugu inuussutissarsiorsinnaanermut allagartanik tunnissisarnissaq periarfissinneqarpoq. Tunniussisinnaaneq killilerneqarpoq inuussutissarsiorsinnaanermut allagartaqarnissaq inatsisinut allanut atatillugu pisariaqartinneqartillugu.

Naatsorsuutigineqarpoq inatsisunik allanik akuersissuteqarnermut atatillugu imatut allangortitsisoqassasoq inuussutissarsiorsinnaanermut allagartaqarnissamik piumasaqaat ilanngunneqartarunnaarsillugu pimasqaallu taanna atorneqarsimagaangami atorunnaarsinneqartassalluni.

§ 26-mut.

Akuersissutinut inatsit malillugu tunniunneqarsinnaasunut sullissinermik akiliutissanik akiliuteqaqqusinissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput. Sullissinermut akiliutissap angissusissaa akileqquneqarnissaalu pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput.

§ 28-mut

Aalajangersakkakkut nammineerluni inuunerup, Inuit pinsinnaatitaaffii pillugu Europami nunat akornanni isumaqatigiisummi aalajangersakkami 8-mi illersorneqarnerata annikillisinneqarnissaa siunertarineqanngilaq.

Aalajangersakkami politiit ineeqqanut ininullu inatsimmi pineqartunut ajornaquteqanngitsumik isersinnaatinneqarput. Aalajangersagaq taanna ilanngunneqarpoq politiit inatsimmik maleruaasoqarneranik misissuinerat oqilisaaviginiarlugu.

Politiit ajornaquteqanngitsumik isersinnaatinneqarnerat ineeqqanut unnuisarfittut
attartortinneqartunut atuutinngilaq.